

visokošolski zavodi ob novem letu

Ob začetku leta, ko je večina šol stopila v deseto leto delovanja, poskusimo predvideti bližnje naloge in nadaljnji razvoj visokošolskih zavodov v Mariboru. Letos in prihodnje leto proslavljajo naše ustanove 10-letnico delovanja. Z otvoritvijo visoke ekonomske komercialne šole smo hkrati v oktobru proslavili 10-letnico ustanovitve višje ekonomske komercialne šole v Mariboru.

Že spomladi bo praznovala desetletnico višja tehniška šola, v jeseni pa višja pravna in višja agronomska šola, ob koncu 1970 pa še združenje visokošolskih zavodov. Seveda ne bomo samo praznovali, ampak preko vsega leta prirejali različne strokovno-znanstvene posvete. Tako bo društvo visokošolskih profesorjev in znanstvenih delavcev organiziralo znanstveno srečanje učiteljev vseh univerz in visokošolskih zavodov Jugoslavije. V septembru bo višja stomatološka šola organizirala simpozij preventive v stomatologiji. Združenje pripravlja simpozij o možnostih razvoja zaostalih področij Slovenije. V jeseni bo tudi prvi t. l. »Alpe-Adria« znanstveni simpozij, ki ga bo priredila VEKS s sodelovanjem univerze v Linzu in Trstu.

Združenje pripravlja izdajo Zbornika znanstvenih prispevkov vseh visokošolskih učiteljev mariborskih šol in še drugo publikacijo »10 let visokošolskih zavodov v Mariboru«.

10 let je vsekakor kratka doba za tovrstne institucije, toda po vsebini dela, po njihovem prispevku k reformi visokošolskega študija in pomembnosti zlasti za to območje, je vsekakor vredno, da opozorimo na svojo dosedanje dejavnost. Proslave torej ne bodo samo formalnost in jim bomo poskušali dati primerno vsebino.

Ena najpomembnejših nalog je vsebinska reforma — oziroma preusmeritev naših šol, to bo proces poglobljenega pedagoškega in znanstvenega dela na naših ustanovah in realizacija novih učnih načrtov in programov. Razmišljamo o podaljšanju študija na pedagoški akademiji v prihodnjih letih. Višja tehniška šola je že začela s sistematičnim intenzivnim izobraževanjem študentov na elektronskih računalnikih, višja agronomska šola je sprejela novo usmeritev, tj. izobraževanje študentov za naloge pospeševalne službe, višja pravna pripravlja obširno študijo o zaposlovanju diplomantov in njihovi nadaljnjem usmeritvi.

Raziskujemo nove profile, ki bi lahko zmogli ustreči zahtevam sodobnega časa. V gospodarstvu se pojavlja potreba po izobraževanju interdisciplinarnih profilov, po kombiniranju tehničnega in ekonomskega znanja ali pravnega, ekonomskega in sociološkega znanja. VEKS je že ustanovila na II. stopnji tehnično-ekonomski oddelke, kjer bodo inženirji pridobili ekonomsko znanje in se usposabljali tudi za organizatorje proizvodnje. Uvedla je tudi usmeri-

(Nadaljevanje na 2. strani)

katedra

LETNIK X.
6. ST.
31. XII. 1969
MARIBOR

1969/1970

IV 284 / 9
1969/70

visokošolski zavodi ob novem letu

(Nadaljevanje s l. strani)

tev za izobraževanje organizatorske proizvodnje, ustanovila institut za znanstveno raziskovalno delo na področju marketinga. Prihodnost je torej v izobraževanju polivalentnih strokovnjakov, ki bodo sposobni za prilagajevanje v spremenljivih okoliščinah v prihodnosti. Tudi na področju uporabe modernjših pedagoških metod je treba še veliko storiti. Že doslej so mariborske šole posebej skrbale za izredni študij in poudarjale potrebo po permanentnem študiju. Spoznali smo koristnost tega študija, ki je najbolj učinkovit in socialni način za izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih. Se naprej bomo zadržali in utrjevali stopnjevanje študij, tj. izobrazbo vmesnega profila kot racionalno rešitev in s tem omogočili diferenciacijo študentov po njihovih zmogljivostih, umskih in materialnih. Z vsemi možnostmi se moramo zavzeti za aktiviranje študentov v pedagoškem procesu in pri samoupravljanju naših ustanov. Pri tem ne gre za formalno priznavanje statutarnih določil, ampak za pripravljenost naših učiteljev, da sprejmejo študente kot enakovredne partnerje. Že doslej smo dali dosti dokazov o naši volji, da želimo sodelovanja s študenti, čaka nas še popolna afirmacija in uresničenje teh naprednih zamisli ter poglobljanje tradicionalne skupnosti študentov in učiteljev. Študenti pa naj s povečano odgovornostjo zmanjšajo pasivnost, ki so jo poznali v konvencionalnem šolskem izobraževalnem sistemu in se aktivirajo pri sprejemanju znanja, znanosti in kulture. Tudi v prihodnje želimo izboljšati strukturo naših študentov, ne samo po socialnem poreklu, pač pa bolj poskrbeti za dotok študentov z vseh nerazvitih območij Slovenije. Prav tako želimo prispevati k akciji mariborskih študentov, za izboljšanje socialno-ekonomskega položaja manj razvitih območij, posvetovanji, analizami ipd. Se nadalje nas čaka sodelovanje in povezovanje na vseh področjih z našo matično univerzo. Smo na dobri poti, potrebno bo še več prizadevanj in časa, da se znebimo predsodkov in premagamo morebitno nezaupanje. To je samo nekaj nalog in zamisli, ki jih bomo postopoma uresničevali. Nikdar pa ne bomo rešili vseh, saj se v vse krajših časovnih obdobjih pojavljajo novi problemi. Tako bomo ostali v trajni reformi. Znanstvena revolucija bo še naprej in še hitreje preusmerjala dosedanje ekonomske politične in kulturne tokove in zahtevala še več in vedno več znanja. Študente in učitelje čakajo torej še večje naloge od dosedanjih. Ob koncu starega leta se zahvaljujem učiteljem in študentom za uspešno sodelovanje, želim srečno novo leto, več zadovoljstva in osebne sreče in še bolj uspešno reševanje nalog v prihodnjem letu.

Predstojnik Združenja visokošolskih zavodov
prof. Josip Butinar, dipl. ing. agr.

**ZDRUŽENJE VISOKOŠOLSKIH
ZAVODOV MARIBOR IN ZAVODI
V NJEGOVEM SESTAVU
ŽELIJO VSEM ŠTUDENTOM IN
PROFESORJEM
USPEHOV IN ZADOVOLJSTVA
POLNO LETO 1970!**

**Nobene zadrege več,
kaj pripraviti za kosilo za to
ali ono priložnost.
Pripravite le testenine INTES!**

hotenja in možnosti

Tako bi lahko presojali letno skupščino kluba prekmurskih študentov, ki študirajo v Mariboru. Kakor povsod drugod se pri svojem delovanju tudi prekmurski študentje srečujejo s problemi, vprašanji, dilemami, ki jim skušajo najti rešitve. Kako jim je to uspelo v preteklem letu, smo lahko spoznali iz poročila predsednika kluba. Nekaj je bilo napravljenega. Smešno bi bilo, če bi peli hvalnico klubu, lahko pa ga pohvalimo, saj s tako skromnimi sredstvi, ki so jim bila na razpolago, niso mogli zasnovati širše akcije. Njihovo delo temelji na delu z ljudmi. Iz zdravega ljudstva izvirajo, vanj se bodo po študiju vračali. Kako ga bodo plemenitili, ga kultivirali in širili spoznanje o svetu in naši družbi, pa je odvisno od njihove poglobljenosti v študij, ki vendarle predstavlja odločilno dejavnost vsakega študenta. Akcije, ki jih pripravi klub, so plod delovanja več ljudi skupaj, zato imajo tudi večji uspeh. Vendar kljub uspehu večeru spominov, ki so ga pridelili ob proslavi 50. obletnice KPJ, navkljub sodelovanju s srednješolsko mladino prekmurskih občin, še ni bil storjen zadnji korak. Možnosti za še uspešnejše delo je veliko, volje pa, kot smo slišali, tudi. Če je klub družbenopolitična organizacija, bo vsekakor spoznal, kaj je njegova naloga, ko pa vendar vemo, kakšno je delovanje katoliške duhovščine v Pomurju. Angažiranost študentov, ki bo temeljila na temeljiti analizi obstoječih pogojev, bi morala biti vezana tudi na to vprašanje, ki povzroča nam sive lase, duhovščini pa spravlja adute v žep. Bodoča inteligenca se premalo ukvarja z resnim, miselno poglobljenim, znanstvenim razmišljanjem o stvarih, ki so vendar vezane na Pomurje. To je bila ugotovitev, ki se je porodila ob resnici, da zelo malo ali pa nič prekmurskih študentov sodeluje pri nagradnih razpisih (npr. ob 50-letnici KPJ). Obenem pa so navzoči študentje vprašali, kaj je s skladom Stefana Kovacha, ki naj bi najuspešnejše študije nagradil ali pa jih odkupil. Tu je jasno, da je potrebno naprej študijo ustvariti, šele potem pa govoriti o skladih. Študent, ki se bo vrnil v kraje, kjer se je rodil, in zaradi zaostalosti teh predelov skušal dvigniti miselno kulturo ljudi na višji nivo, mora biti temeljito seznanjen z aktualnimi dogajanjmi; imeti pa mora tudi interes za to. Brez povezave kluba prekmurskih študentov v Ljubljani in Mariboru ne morejo biti vsi ti cilji doseženi! Boj za te cilje pa je naša skupna naloga.

Skozi p e r i skop

Sredi tega meseca nas je prijetno presenetila novica, ki smo jo prejeli v dopisu, ki nam ga je poslala uprava študentskega doma. Veselo nam obelodanjuje, da mora Katedra za uporabo kletnih prostorov (ca. 28,00 m² plačevati 165,00 dinarjev mesečno. Nič manj niso bili veseli tudi na odboru študentske skupnosti, ki se jim je na ta način povečala najemina za več kot 100 % mesečno.

Al' bo kal pognalo seme, kdor ga seje, sam ne ve...

Upamo, da ste prijetno presenečeni, ko držite v rokah Katedro, ki je ob Novem letu poskrbela za barvno preobleko. To je naše darilo ob Novem letu. Ste zadovoljni, bralci? Če ne, nam pišite. Morda imate pomisleke glede barve...

Študentje, ki so 20. tega meseca kupovali novoletne čestitke v papirnici Mladinske knjige (na vogalu Partizanske ceste), so lahko ugotovili, da vsaka prodajalka računa posebno ceno za te izdelke. Pa menda pa ni samoupravljanje v naši trgovini že doseglo vrhunec?

Najpogostejša tema pogovorov med študenti je zadnje čase spremenjeno določilo študentskega doma, ki govori o obiskih. Na ta zgodovinski pomemben dogodek so čakali dokaj dolgo. Razširjena seja delovne skupnosti je sprejela sklep, po katerem so obiski dovoljeni le med 9. in 21. uro, vsak obiskovalec pa mora pokazati v vratarnici osebno izkaznico. Upravnik in posebna komisija pa imata pravico kadarkoli kontrolirati »stanje« v sobah. Mnenja študentov? Zvonko Natterburg, absolvent stomatologije: »Strinjam se z novim določilom, vendar menim, da je čas, dovoljen za obiske, preskopo odmerjen.

Breda Pevec: »Mislim, da se nepravilnosti lahko dogajajo tudi podnevi in ne le po 21. uri.

P. S. Prav gotovo je sprejeta odločba za domače študente zelo pomembna, zato je dolžnost nas vseh, da ji priskrbimo trajno vrednost!?

Te dni so potekala brucovanja po vseh mariborskih višjih in visoki šoli. Tehniki in ekonomisti so odšli celo v Diano v Mursko Soboto. Bilo je prijetno. Bele vrane zabavne, postrežba relativno dobra. Veselo razpoloženim bruckam je zabavo pokvarilo le dejstvo, da so v avtobusih, ki so vozili pijače željne študente v Mursko Soboto, nekatere stali. Kavalirji pa smo!

Lahko smo veseli, da imamo v Mariboru tako previdne in varne trgovce, ki vsak dinar tolikokrat obrnejo, preden investirajo v nove prodajne površine. Poglejmo VEMO, ki je za velike denarje kupila zemljišče v centru mesta, sedaj pa tuhtajo njeni samoupravni organi: bi — ne, bi — bi? Kaj se bo le iz tega izcimilo in kakšni razlogi zadržujejo gradnjo, tega ne vemo. Morda strah pred konkurenco?

Zima je prišla v deželo našo in po bočja naših hribov in dolin so pobeljena s snegom. Veselimo se je odrasli in otroci, še posebno pa študentje, ki stanujejo v študentskem domu. Z velikim veseljem namreč opazujemo, da kaj radi s terase študentskega doma obmetavajo soljudi z belo opojnostjo. Kaj bi mi brez takih entuziastov, (še dobro, da ne zahtevajo honorar, ker čistijo sneg s terase).

Pedagoška akademija razširjena?

Foto Tone Taks

Misel o podaljšanju trajanja študija na PA ni nova. Stara je domala že toliko let kot šola sama. Učitelji PA so že po nekajletnem delu spoznali, da je čas vse prepičlo odmerjen, da bi se študentje PA mogli dobro strokovno usposobiti za svoje kasnejše poklicno delo. Seveda ni pri vseh strokah enako. Za nekatere je tako, da elementarno znanje iz stroke nekako omogoča delo, treba se je le še dodobra pedagoško in metodično usposobiti. Kajpada že za take stroke ni mogoče vztrajati pri sedanjem študiju, mnogo težje pa je pri večini drugih strok, ki zahtevajo njeno najbolj popolno obvladovanje. Npr. neolingvistični študij in poučevanje tujih jezikov. Velikokrat je pri nas že bilo čuti ugotovitve, da je pouk živih jezikov problematičen tedaj, kadar učitelj do največje mere (relativne seveda) popolnosti ne obvlada tujega jezika govorno, v konverzaciji, kakor tudi slovnično, v teoriji. Podobno je z materinščino. Dveletni študij daje le minimalne možnosti, posebno še pri naših dvopredmetnih skupinah. In razumljivo je, da so učitelji posameznih študijskih skupin v taki stiski povečevali število tedenskih ur, zadnje statutarne spremembe pa so ta razvoj odločno presekale z omejitvijo števila tedenskih ur na 30. S tem se potrebe po podaljšanju študija oblikujejo še bolj akutno.

Drugi sklop problemov predstavljajo vprašanja, zadevajoča izoblikovanost bodočega učitelja kot dejavnega subjekta v našem javnem življenju. Gotovo je jasno, na kaj mislim. Učitelj bi za te naloge moral biti strokovno ekvivalentno pripravljen. Nekateri učitelji pedagoške akademije so že doslej skušali odpravi tudi temu in nasploh z uspehom. Toda vendarle je res, da so tudi ta vprašanja iz posameznih strokovnih področij — in sicer ne pedagoških —, s katerimi bi morali študente seznanjati strokovnjaki teh posameznih strok. (Podobno torej kot na tistih šolah, kjer imajo nekatera fakultativna predavanja s področja umetnosti, a jih podajajo strokovnjaki posameznih umetniških področij.) Doslej pa na PA tega nismo mogli izvajati prav zaradi časovne uresnitve.

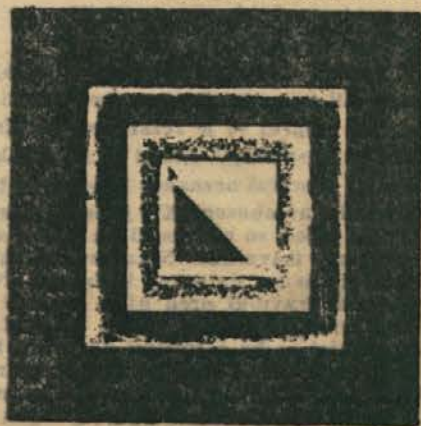
Tretji moment, ki priganja k podaljšanju študija na PA, pa je drugačne, in sicer izrazito sistemske narave. Učitelj osnovne šole naj tudi formalno ne bo drugače in manj izobražen kot drugi poklici takega in podobnega družbenega pomena. Visoka izobrazba bi pripomogla k popolnejši strokovni usposobljenosti, ve v naši pedagoški znanosti in teoriji žal še pa hkrati tudi k enakovrednemu družbenemu tretmanu učiteljevega poklica in dela. Tako bi se ugnel učitelj učitelja osnovne šole bistveno popraviti in sistemsko izenačiti z učitelji drugih stopenj splošnoizobraževalnih in poklicnih šol oziroma z drugimi poklici visokošolske izobrazbene stopnje.

Seveda vprašanje podaljšanja študija ni niti najmanj preprosta ali celo mehanična zadeva. Ni namreč mogoče enostavno raztegniti sedanjega procesa z dveh na več let in ga morebiti tu in tam le izpopolniti. Podaljšanje bo prava vsebinska in metodološka reforma študija in raziskavo o teh vprašanjih je nujno obravnavati s takšno resnostjo in temeljitostjo kot katerokoli znanstveno raziskavo. Takšne raziskave, kakor ni niti praktičnih poskusov, ki bi se pojavljali mimo teorije. Zato bi sleherni hitra improvizacija bila silno tvegavanje, ki nikakor ne bi moglo ostati le zadeva znotraj zidov naše šole. Zadnji poskus reforme šol druge stopnje naj nam bo pri tem v opozorilo.

Reforma pa bo postavila določne zahteve tako pred slušatelje kot tudi pred učitelje. Njihovo vzajemno delo bo moralo postati modernije in učinkovitejše. Treba bo uvesti in uresničevati sodobne pedagoške metode, opuščati tradicionalno besedno podajanje, povezovati letnike, da bi se mlajši razvijali tudi ob delu starejših (ciklični seminarji torej, kjer je to mogoče), uvajati samostojno raziskovalno delo slušateljev, ki naj doseže vzpon v diplomski nalogi, skratka: oživiti bo treba vse tisto, kar je mogoče pognati v življenjski tek (pedagoški proces) le na najsodobnejše opremljenem učnem zavodu, o kakršnem sedaj ne utegnemo niti sanjati. Ni naključje, da poteka vzporedno s prizadevanjem za podaljšanje študija tudi prizadevanje za zgraditev nove in res funkcionalne stavbe za pedagoško akademijo. Direktorica prof. dr. Breda Požarjeva, ki posebno skrbi tudi za ta prizadevanja in jih vodi, izjavlja, da smemo biti optimisti!

Učitelji pedagoške akademije se na reformo šole pripravljajo vsak po svoji najboljši volji. Mislim, da je to prav in da je ravno to njihov najresnejši prispevek k možnosti izvedbe podaljšane študija. Kajti lahko se zgodi, da se bodo šolske oblasti hitreje kot pričakujemo in sistemsko odločile za podaljšanje študija — po svojih analizah in po svojem projektu, kar bi bilo prav smotno in se dejansko že tudi pripravlja —; nam torej kot ustanovi ne bo treba dokazovati potrebe po reformi, pač pa bodo pred nas postavili zahtevo po njeni izvedbi, a mi sami bomo morali biti za to subjektivno in objektivno pripravljeni.

Dr. Janez Rotar, nam. dir. PA

O tem se marsikdo sprašuje; sprašujejo se profesorji, starši, najpogosteje pa o tem vprašanju razpravljamo mi sami. Kaj je vzrok temu, da tako malo študentov preide po enoletnem obiskovanju prvega letnika na katerikoli mariborski višji šoli v drugi letnik?

Med študenti samimi prevladuje mnenje, da se tudi študij na naših višjih šolah deli po težavnosti na lažjega in težjega. V splošnem smatramo, da je študij prava, ekonomije itd. lažji od študija tehnike. Vendar iz razpoložljivih podatkov lahko ugotovimo, da prav na tistih šolah, ki ne slovi po posebi po težavnem študiju, potrebujejo študentje relativno najdaljšo dobo, da dosežejo do diplome. In prav tako na teh šolah uspe opraviti prehodne izpite iz prvega v drugi letnik najmanjši odstotek vpisanih rednih študentov.

Statistika nam kaže, da opravi pogoje za vpis v drugi letnik povprečno manj kot 50 % rednih študentov. Podatki za posamezne šole za študijsko leto 1966/67 so naslednji (velja le za redne študente): na PA se je vpisalo 196, pogoje pa opravilo le 83 (42,3 %); študentov, na VAS 71, v drugi letnik pa prišlo 35 (49,3 %); na VEKS 222, pogoje opravilo 98 (44,1 %), na VPS 117, v drugi letnik prišlo 34 (29 %), na VSS 53, pogoje pa opravilo kar 37 (69 %) in na VTS 319, v drugi letnik pa jih je uspelo priti le 151 (47,3 %). V študijskem letu 1967/68 so se rezultati še poslabšali, z izjemo VSS, kjer je pogoje opravilo kar 80 % vpisanih v prvi letnik, ter na PA, kjer se je odstotek zvišal na 42 %. Na VPS je odstotek študentov, ki jim je uspelo opraviti pogoje za drugi letnik, padel na 34 %, na VTS na 41 %, na VAS na 38 % in na VEKS na 44 %. Iz podatkov pa je tudi razvidno, da je čas študija do diplome precej dolg, saj znaša povprečno na VAS, VPS in VTS tri do štiri leta, na PA, VSS pa celo štiri do pet let.

Iz podatkov je jasno razvidno, da uspeh napreduje prav v nasprotno smer, kot bi želeli. Največ je temu kriva preobremenjenost študentov s šolskimi obveznostmi. Po urnikih mora študent obiskovati na VTS 35 in celo do 40 ur predavanj tedensko, medtem ko tega za VPS ne bi mogli trdit, saj znaša skupno število predavanj v prvem letniku 23 ur, v drugem pa le 21 ur tedensko. Če bi o tem razpravljali s študenti samimi, bi verjetno večina valila krivdo za tako slabe uspehe na organiziranost predavanj, preobremenjenost s predavanji in ne nazadnje tudi na profesorje. To pa vsi več ali manj dobro poznamo. Zato sem prepričan, da bo posebej zanimivo, kaj menijo profesorji sami, ki so najtesneje povezani s temi problemi. Pogovarjal sem se z namestnikom direktorja na VTS, s tovaršom Dušanom Zavadlavom, dipl. inž., ter z direktorjem VPS tovaršem Francetom Venturinom, dipl. jur.

K: Iz statističnih podatkov je razvidno, da se je vpis v zadnjih letih na VTS povečal, število tistih, ki jim je uspelo opraviti pogoje za vpis v drugi

letnik, pa se je zmanjšalo za 7,7 %. Tovariš inženir, kje, menite, da tiči vzrok tega nazadovanja? Vpisi v prve letnike so se stvarno povečali. Eden od razlogov je ta, da se vpišejo v prvi letnik tudi ponavljalci, kar tudi nekaj doprinese k številki povečanega vpisa. Drugi pa je, da so se poostriži kriteriji, ker namreč rezultati na vseh oddelkih niso enaki. Ko to vsako jesen analiziramo, je situacija sledeča: prehodne pogoje številčno bolje izpolnjujejo na tistih oddelkih, kjer je režim študija pri bazičnih predmetih ostrejši, to je tam, kjer je uveden sistem kolokvijev, ki mladega človeka, nevarnega visokošolskega študija, nekako prisili, obenem pa ga tudi vodi, to se pravi, da so učitelji tudi mentorji. Pri tem že po prvem semestru približno polovica ljudi odpade, ki ni izpolnila teh kolokvialskih pogojev, ki so eden izmed pogojev za pristop k izpitu. Kasnejši rezultat je sen pri vpisu v drugi letnik pa pokaže, da so prav iz teh oddelkov številčno najmočnejši tisti, ki so opravili pogoje. Na oddelkih, ki nimajo teh sistemov kolokvijev, so rezultati še slabši. Znižanje odstotka tistih, ki jim je uspelo opraviti pogoje za vpis v drugi letnik, je verjetno rezultat kvalitete ljudi, ki pridejo na šolo. Opazamo različna nihanja, ker vse generacije niso enake. Odvisno je, od kod so prišli, kakšna je njihova predizobrazba itd., kar se vse odraža v rezultatih teh prehodnih pogojev. Saj prihajajo tudi takšni, ki sploh nimajo popolne srednješolske izobrazbe in ti imajo pri študiju izrazitejšo težavo, kar jim vzame več časa. Tako pridemo vsako jesen do situacije, da mnogim, kljub potrebnim trem osnovnim predmetom, manjka še po en izpit in jim dovolimo pogojni vpis, za ostale pa smo uvideli, da jim ne bi uspelo nadoknaditi izgubljenega in jim zato dovolimo ponoven vpis v prvi letnik.

K: Povprečna doba študija traja okoli 3,3 leta — seveda je na posameznih oddelkih različna. Zakaj vsaj večina študentov ne konča študija v rednem roku — to je do poteka absolventskega staža?

Pravzaprav je to res težko. Upoštevati moramo, da naš študent posluša v teh dveh letih strokovne in bazične predmete, katerih je v poprečju okoli trideset; in ko že posluša predavanja drugega letnika, mora še študirati za predmete iz prvega letnika. Po končanih predavanjih je uspelo zaključiti z vsemi izpiti le redkim posamezniku. Razlog je v tem, in tega se mi zavedamo, da pri takšnem programu, kakor je bil do sedaj, ko je študent obremenjen s 33 do 36 urami predavanj tedensko, z izdelavo programov in vaj, ni mogoče sproti študirati.

K: Po sklepih 4. skupščine združenja MVZ naj bi znašalo maksimalno število predavanj in vaj tedensko le 30 ur. S kakšnimi argumenti je šola odstopala od te zgornje meje? Glede na že navedena dejstva smo predlagali in dali v novi statut petsemestrski študij. Sicer pa smo razmišljali o tem že prej, preden je zakon za-

kon zahteval trideseturno učno obveznost. Tudi sam sem mislil, da več kot 30 ur tedensko naj ne bi bilo. S tem je študentov čas malo razrahljan in bo lahko bolj ažurno študiral. Računamo, da bo lahko tako več študentov v roku treh let diplomiralo.

K: Problem zase pa je nadaljevanje študija na tehniški fakulteti v Ljubljani. Poleg številnih fakultativnih predmetov v Mariboru je tudi v Ljubljani potrebno opraviti še nekatere diferencialne izpite. Ali morda ni mogoče najti kakšne boljše rešitve?

Zaradi tega vprašanja smo bili večkrat na razgovorih, prišel je pismen odgovor, kjer naštevajo predmete, katere priznajo in za katere je potrebno pri njih opraviti diferencialni izpit. Če se želite prepisati v Ljubljano, morate poslušati praktično dvojno število predmetov. Ne verjamem, da je študent sposoben dvojni program poslušati in doštudirati. Z anketo je bilo ugotovljeno, da je izredno malo kandidatov, ki želijo študij nadaljevati v Ljubljani. Ob tem se postavlja vprašanje, ali se izplača za tako skromno število kandidatov organizirati posebna predavanja. Posebno pri elektro oddelku so zaradi prepisa takšne težave, da je le-ta praktično skoraj nemogoče.

IN KAJ MENI O TEH PROBLEMIH FRANCE VENTURINI:

K: Tovariš direktor, zakaj je uspeh pri prehodu iz prvega v drugi letnik tako slab in celo nazaduje? Če govorimo o tem, moramo upoštevati dva momenta. Prvi je ta, da imamo mi izredno dosti izpitov kot pogoj za prehod iz prvega v drugi letnik. Stojimo na stališču, da mora študent napraviti izpite iz vseh predmetov, ki se predavajo v prvem letniku, če hoče preiti v drugi letnik. To se pravi, da mora študent opraviti osem izpitov, in če to primerjamo z drugimi višjimi šolami, vidimo, da so tam pogoj mnogo milejši. To je prvi osnovni pogoj ter vzrok takšnega osipa. Drugi pa je karakteristika vseh šol, na katerih se predavajo družbene vede, da se na naš zavod radi vpišejo razni »padalci«, »medvedje«, ki prezimljajo na našem zavodu, ker na prejšnjem niso opravili pogojev. Takšnih pa imamo sorazmerno mnogo. In če ne upoštevamo teh, ki se aktivno vpišujejo, preide v drugi letnik okoli 60 % študentov, kar je sorazmerno visok študijski uspeh. Trdimo se, da bi bil ta procent še višji. Boljše rezultate pa dosežemo zelo težko, ker prihajajo na visokošolski zavod mladi ljudje brez delovnih navad. Tudi sami mi povedo, da jih tega v srednji šoli niso naučili. In ko pridejo sem, vidijo veliko svobodo, odlašajo s svojimi obveznostmi, in ko se zavežejo, da bi se bilo treba pripraviti na izpit, je že prepozno. Tako (Nadaljevanje na 6. strani)

dutschke, cohn - bendit, berg- mann, levefre...

sfrj - societas leonina da ali ne?

1. Problem sodobne kolonizacije

Zgodovinarji so vedno prodajali in preprodajali mrtve duše. Ali pa je subjektivni um lahko tudi objektivna kreacija v zgodovinskem procesu, kjer se revolucije dogajajo iz osebnosti v množice? Ideologija ni samo posledica subjektivitete (marksizem se imenuje po K. Marxu, leninizem po Leninu, kalvinizem pa po Kalvinu), temveč je hkrati akcijski radikalizem. Osvobodilna gibanja po vsem svetu niso last le nekaterih razredov in slojev, so splošni odpor proti odtujevanju. Trenja med proizvajavcem in proizvajalnim sredstvom se osvobodila delovno mesto in delavca, civilizacijski kompleks je postal temelj na tleh družbenega življenja. V široko razvitih centrih industrijskih družb so se razvile prave kolonije delavskega razreda, s tem pa tudi oblast nad delavci, ki je uvedla posebno kolonizacijo. Ta kolonizacija nima poti v prihodnost, tretji svet potiska v omamljenost iz emancipacije in množičnosti. To, kar je v Vzhodnem bloku politika, je za Zahodni blok trgovina. Tako je očito, da v politiki Južnega Vietnamu še zmerom vodijo tiste policijsko-politične ameriške sile, ki stojijo v isti vrsti nasproti stalinizmu. Takšna izenačena razlika je vidna v političnem pregledu med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom. Zato so odgovori oblastnikov tako stereotipni. To pa je sprožilo nov odpor študentov po vsem svetu, da so začeli osvajati univerze, ki predstavljajo bistvo duhovnega snovanja tako v socialistični kakor v kapitalistični družbi. S tem, ko so zasedli univerze, pa so se začeli študentje upirati eničnemu tonu ameriških oblasti in avtoritet (še posebej s strani ameriškega senata), ki so z institucijami in uradnimi stoji hoteli zadušiti sleherni akcijo in sleherni glas o odporu zoper sodobni kolonializem. Vsekakor je zanimivo, da v zahodnih državah niso hoteli niti rektorji niti predstavniki oblasti razpravljati o Vietnamu, in da so vzroke za odpor študentov iskali drugje. Ker ni bilo niti racionalnih diskusij niti ilegalnih konceptov proti poznemu kapitalizmu, se je poleg Vietnamu pojavilo še vprašanje o vlogi sodobne in odprte univerze v državi in družbi.

Seveda pa prav avtoritativni-avtoritarni Duh s strani establishmenta ni bil odvisen od partij in posameznikov, od sistemov in institucij, ampak od oligarhičnih akcij in situacij, v katerih so se sodobne družbe znašle z večstranskimi in enopartijskimi sistemi. Vprašanje o tehnično izpolnjenosti družbi je postalo enako pomembno kot vprašanje o kolonializmu ostalih dežel, ali dežel v razvoju. Le da je historični materialist poudarjal s katedre zoon politikon, državnotvornega človeka, medtem ko je totalist objubiljati lepšo prihodnost v imenu metropole in videl v nerazvitih deželah le poskusno provinco.

Najostreje pa se je boj proti kolonizaciji sodobnega življenja v množicah in na oblastniških vrhovih pokazal v »teoriji žarišča« Che Guevara, ki je v politični praksi omogočil študentom greiv na univerze z revolucionarnim patosom. Jezik humanizma ni več dokumentacija, ker so dokumenti skrajno karikirani v birokratičnih oblikah. Te oblike pa so pravzaprav oblike moči in nasilja, ki ogrožata človeštvo bolj zaradi eksistence (vojne) nevarnosti kakor pa zavoljo juridičnega razpravljanja o pravičnosti. Študentski odpori so torej dokaz za odpor proti političnim, gospodarskim čudežem, so za novo reprodukcijo skupnih dobrin. Sistematični sklepi niso več informacije, ampak pomenijo že začetek akcije. Študentje, ki protestirajo — pa četudi anarhično! — proti Vietnamu, proti Zahodnemu Berlinu, proti partijskim močem znotraj državnih sistemov, ki kličejo proti tretjemu svetu, ki je svet nove kolonizacije, ti študentje so tovariši v boju za mir, za novo univerzo in novo družbo. Le da je revolucionarni boj tem bolj in tem bolj sistematičen, upravičen in omogočen, če ni odvisen od notranjih razprtij, frakcij in partij. Nastopati mora proti tisti čisti toleranci, ki ubija ljudi, kakor da bi bili lutke. Tipični konflikt niso več vprašanja po sebi, ker zadevajo boj na življenje in smrt tja od Latinske Amerike, delov Azije, do perfidnih notranje-političnih sporov, ki se končajo v radikaliziranju medsebojnih odnosov.

Študentje torej nismo za humanizem, ki bi bil podoben establishmentu tretjega sveta, marveč smo za humanizem, ki izvira iz pravice in samoodločitev posameznih zatiranih, ranjenih narodov. Ne gre le za revolucijo in kontrarevolucijo, marveč v prvi vrsti za vprašanje: kako dolgo bo še eksistenca le potencial militarizma ali litike? Kako dolgo bo individuum le atribut gospodarskih moči, kako dolgo bo sistem odvisen od karakternih struktur nesvobodnega, neznanstvenega dela? Kako dolgo bo znanost v službi surove policije, univerza v seneli političnih iger? Kako dolgo bo akumulacija kapitala le vir bogastva za odtujene posameznike? Vse te racionalnosti bo treba preseči in presekati.

Tudi če pogledamo ekonomske odnose po drugi svetovni vojni pod drobnogledom z določenega zornega kota, bomo prišli do morda malce nepričakovane zaključke: »razviti« so »izkoriščali« »nerazvite« in ne obratno, kot to marsikdo misli. Zakaj? Predvsem si moramo biti na jasnem, da je pojem »razviti« in »nerazviti« silno relativen. Uporaben je samo v jugoslovanskih razmerah. Če pa ga hočemo uporabiti za odnose z resnično visoko industrializiranimi državami zahodne Evrope in ZDA, potem odpove, ker so naša »razvita« področja še silno zaostala v primeru z njimi. Posledica tega je, da lahko prodaja naša (tj. slovenska) industrija z dobičkom, tj. da je konkurenčna le nasproti »nerazvitim« republikam v Jugoslaviji, da pa je v večini primerov prisiljena prodajati na inozemskem tržišču pod lastno ceno (underselling). Tako so sredstva, ki gredo v fond za nerazvite, pravzaprav od tam prišla: tvorijo neke vrste monopolistični »ekstraprofit«, ki ga pobirajo »razviti« pač zaradi višje produktivnosti (katere bistveni element pa je organska sestava kapitala in pa delovna sila z relativno višjo industrijsko kulturo), ki pa je posledica tudi in predvsem zgodovinskih okoliščin, za katere smo že rekli, da so bile objektivno pogojene. V praksi izgleda to takole: kljub temu, da delata npr. slovenski in pa, recimo, makedonski delavec z enako intenzivnostjo, dobita — zaradi okoliščin, ki smo jih omenili zgoraj — zato različno plačilo. Zdaj se prične spirala: proizvodi slabo produktivne industrije so dragi. Kljub določenemu monopolističnemu pribitku so npr. slovenski še vedno cenejši. Ljudje jih kupujejo in s tem indirektno še pospešujejo odtok kapitala s svojega »nerazvitega« področja. Obratno so kmetijski proizvodi zaradi cene delovne sile relativno poceni in predstavljajo sorazmerno majhno postavko v proračunu slovenskega potrošnika. Najdemo se v circulum vitiosus: kapital, ki odteka iz »nerazvitih« področij, se tja zopet vrača (v obliki pomoči ne dovolj razvitim), da bi se že v naslednjem ciklusu (zaradi objektivnih ekonomskih zakonitosti tržnega gospodarstva) ponovno vrnil k »razvitim«. Pri takšnem stanju stvari so nezadovoljni vsi: »razviti«, ker menijo, da se njihova »trdo zaslužena« sredstva neracionalno trošijo v »nerazvitih« področjih, kjer ne dajo nobenega efekta, se ne oplajajo, kapitalizirajo, »nerazviti« pa zato, ker se čutijo eksploatirane od »razvitih«. Tu smo prišli do točke, kjer zadenejo ob fundamentalni problem, ki sega v same temelje sistema. Osebnega vidim takole: to je dilema med alternativno izbiro administrativnega (centralističnega) ali tržnega samoupravnega gospodarstva. Namreč, odločiti se moramo za rešitev, kjer država izravna razlike med »razvitimi« in »nerazvitimi« s prislilnimi administrativnimi ukrepi, kar pomeni slabitev iniciative, ekstenzivnost, slabo kakovost proizvodov, z umetno vzdrževano trdno valuto. Če pa se odločimo za tržni sistem in pustimo prosto pot tržnim zakonitostim, potem se moramo sprijazniti s temi razlikami. Vzeti jih moramo za objektivno danost in jih skušati ublažiti s pretežno ekonomskimi prijemli, ne pa z enostavnim prelivanjem sredstev. Takšna mehanična rešitev bi bila enostavna v kapitalizmu. Tam je privatna lastnina produkcijskih sredstev in ni problemov z lastnino kapitala in kapitalom, ki ga daje ta kapital. Pri nas pa nastaja ob tej na videz preprosti rešitvi vrsta vprašanj in pomislekov čisto ideološke narave. Kaj bi se, recimo, zgodilo, če bi Iskra ali Gorenje dala kapital za izgradnjo tovarne v Kosmetu? Po čisto ekonomskih kriterijih bi postala Iskra neke vrste delničar, ki bi bil udeležen pri dobičku te tovarne. Ta tovarna bi bila seveda zelo rentabilna zaradi moderne organizacije proizvodnje, velikega renomeja, servisov in zaradi sorazmerno cene delovne sile. Vložen kapital bi se hitro vračal, visoko akumulativna Iskra bi ga ponovno plasirala na »nerazvito« tržišče, ker bi si s tem zagotovila stalni vir sredstev. Toda ali ne bi bilo to izkoriščanje »proletarca po proletarcu? Ali ne bi bil to denar, ki ni bil pridobljen na podlagi dela, ampak na podlagi posedovanja kapitala? Kot vemo, pa je to preprečeno v ustavi in v zakonih. Izgleda, kot da smo v slepi ulici. Kaj storiti? Če pretehtamo vse pro in kontra, se moramo odločiti za tržni sistem. Vmesne tretje rešitve ni. Spričo objektivnih, z razvojem produkcijskih sil pogojenih okoliščin, bi bilo za razvoj odnosov med republikami po mojem mnenju bolj adekvatno, da izločimo iz teh odnosov čimveč administrativno-etatsistični elementov, ker ti zavirajo, ne pa pospešujejo zmanjševanje razlik med »razvitimi« in »nerazvitimi«, krepijo nacionalistične sile, ki najdejo zelo plodna tla za svoje manevre povsod, kjer se postavljajo kot kohezivni element kaj drugega kot delo oz. razčiščen ekonomski odnosi. Neposredni proizvajalci bodo gotovo našli skupni jezik tudi pri tako delikatnih

problemih kot je problem »izkoriščanja«, problem kapitaliziranja na podlagi lastnine ipd., s pomočjo proletarske solidarnosti in skupnih interesov in ciljev. Prav v ta namen pa gradimo naš samoupravni sistem in ga pojmuje kot novo kvaliteto v razvoju družbe, ki pomeni po eni strani zavrnitev preživetega administrativnega vodenja narodnega gospodarstva, po drugi strani pa sprejetje starih »kapitalističnih« tržnih odnosov, vendar na kvalitetno neprimerno višji, s samoupravnim socializmom obogateni stopnji. Nihče ne trdi, da je to ideal, vendar je na današnji stopnji razvoja produktivnih sil to optimalna rešitev.

VOJKO URBANČIČ

preobremenjeni? ali smo res

(Nadaljevanje s 3. strani)

odtekajo meseci in odteče tudi leto. To je osnovni razlog, zato jih poskušamo pritegovati deloma s kontrolo pri predavanjih, deloma s kolokvijmi itd. Letos so se uspehi pokazali zopet nekoliko boljše glede na tiste realne študente prejšnjih let, ki res pridejo na šolo, da bi študirali.

K: Zakaj večina študentov ne dokonča svojega študija v predpisanem roku?

Pri tem se moramo zopet oddaljiti od tistih, ki se fiktivno vpišejo. Ne zanikam tudi tega, da je morda program preobširen, samo da pravo pozna izredno dosti posameznih vej in je zaradi tega študij sorazmerno zahteven. S temi zahtevami in dosti izpitov je jasno, da se mora študent zelo potruditi, da bo pravočasno — že do izteka drugega letnika — v juniju ali juliju so že diplomirali, neprimerno več pa je takšnih, ki si vzamejo čas. In še z ozirom na to, da je pravna fakulteta od sedaj dopuščala prehod v tretji letnik, je pa zahtevala predhodno tri opravljene izredno težke izpite. Ker pa študentje mislijo, da ne morejo istočasno opraviti vseh teh treh izpitov, si vzamejo eno leto časa, da bi tu končali in se pripravili za vpis na pravni fakulteti. Procentualno nadaljuje študij v Ljubljani pod 20% študentov.

K: Kako je z zaposlitvijo diplomantov?

Pravih delovnih mest je ogromno. Ko smo analizirali delovna mesta, ki jih zasedajo naši diplomanti, smo našli preko 70 vrst različnih delovnih mest. In zaradi tega moramo dati študentom osnove vseh vej prava. Diplomant pa se potem na delovnem mestu poglubi in specializira na podlagi te baze, ki smo mu jo dali. Mi imamo interes, da se naši diplomanti takoj vključijo v prakso. Sedaj imamo 40 diplomantov in nihče ni brez posla. Delovne organizacije neprestano zahtevajo nove praktike. Imamo pa interes, zavzeti se za to, da bodo tisti najboljše in prišli naprej na drugo stopnjo in jo dokončali, če seveda imajo interes. Teh pa ni malo, vendar se mnogi raje zadovoljuje s prvo stopnjo in gredo v službo.

K: Po urniku vidimo, da imajo študentje VPS tedensko najmanj predavanj izmed vseh višjih šol v Mariboru. Zakaj je navkljub tako veliki prednosti, ki jo imajo študentje vaše šole, uspeh relativno najslabši?

Sami ste že upoteli, da študentje nimajo toliko predavanj, da bi jih to oviralo pri študiju. Časa imajo več kot dovolj. Če so uspehi slabi, moramo to krivdo valiti le na študente same. Predavanja, da ni nujno, da se vsa snov spredeva. Spredevanja naj se delno spremenijo v razgovor in naj se pojasnjujejo le bistvene stvari. Spredevanja naj se le najnujnejša snov, ostalo pa naj študentje sami predudrajajo iz skript in z uporabo dodatnih učbenikov.

Sedaj lahko dokončno odgovorimo na vprašanje, ali smo res preobremenjeni s šolskimi obveznostmi. Za VTS in še nekatere naše višje šole bi lahko pritrdili, za druge, kjer pa se predavajo humanistične in njim sorodne vede, pa so svojega neuspeha torej krivi študentje sami. Na šolah, kjer so kriteriji ostrejši, je tudi uspeh boljši.

Torej je potrebno še na ostalih šolah poostrižiti kriterije, vendar vse v okviru pedagoške dopustnosti. Če bi na vseh šolah uvedli sistem kolokvijev kot pogoj za opravljanje pogojnih izpitov, bi se rezultati neprimerno izboljšali. Seveda pa tudi profesorji ne bi smeli pozabljati, da so predvsem pedagogi in šole nato strokovnjaki, kar je tako ali tako pogoj za uspešno delo predavatelja na višji šoli.

Smatram, da smo v večini primerov študentje na mariborskih višjih šolah res preobremenjeni in bi zato bilo potrebno učne programe še racionalneje sestavljati, kajti dvonim, da komu prekomerno sedenje v šoli kaj prida koristi. To pa ne velja le za VTS in VPS, ki sem ju vzel za primer. To lahko posplošimo za vse mariborske višje šole, kjer rezultati prav tako niso zadovoljivi. Predvsem z delovno voljo s strani študentov — in tudi profesorjev, bi se dalo še marsikaj doseči. Kajti — z dobro voljo in vztrajnim delom se da doseči prav vse.

Jože Marinšek

pogled v staro in novo

Verjetno je zaželeno, da nekoliko pokramljamo v novoletni številki o dosedanjem delu srednješolske rubrike. Iz pisem bralcev in iz razgovorov je razvidno, da je naša rubrika res srednješolska, in da so ples v unionski, odnos do glasbe, mladinske ure, odnos naših podjetij, novice o srednješolcih, ocenjevanje, problem dijakov vozačev itd. itd. res stvari, ki nas zanimajo. Vendar pa tako bralci kot uredništvo še ne sme biti zadovoljno. Naša stran mora biti izkoriščena tudi za sestavke, ki razmišljajo o samoupravi, delu mladih komunistov, našem odnosu do raznih družbenih vprašanj, do svetovnih problemov, npr. vojne v Vietnamu, religije itd. Želimo in vabimo predvsem gimnazijce, pa tudi dijake strokovnih šol, da nam za prihodnje številke pošljejo tudi nekaj takih sestavkov.

Srečno novo leto vsem in še uspešnejše sodelovanje z bralci želi

Igor Plohl

ob novem letu imajo besedo ...

Ob koncu letošnjega leta smo se napotili trem direktorjem mariborskih šol, ki so na kratko odgovorili na dve vprašanji, ki sta se nanašali na delo v preteklem letu in pričakovanja v naslednjem letu. Julij URBANEK, ravnatelj elektrogospodarskega šolskega centra.

— Kaj, po vašem mnenju, pričakujejo mariborske srednje šole od novega leta in kaj vaša šola?

— Vsekakor, da se uredi financiranje srednješolstva boljše kot doslej, da damo srednjim poklicnim šolam več poudarka in da mladina na te šole ne bi gledala s tistega zornega kota, kot doslej, ter da bi se bolj množično vključevala v te šole.

— Kako pa ste bili zadovoljni z dijaki, z njihovim izvenšolskim delom v preteklem letu?

— Zunanja šolska dejavnost je bila dobra, toda vsekakor bi lahko bila še boljša, bolj množična. Predvsem bi se mladina lahko vključevala v tiste izvenšolske dejavnosti, ki bi pomagale pri šolskem delu.

Ivo RUDOLF, ravnatelj I. gimnazije Maribor.

Postavili smo mu isti vprašanje. Dejal je, da je pričakovanih mnogo, najvažnejše pa je izboljšanje materialnih pogojev, ki pa kljub temu verjetno še ne bodo dovolj za vse potrebe. Zavzema se tudi za večjo kvaliteto dela, h kateri pa bodo pripomogli tudi dijaki sami, saj je tudi od njih odvisno delo na šoli. Ivo Rudolf se je zavzel še za izboljšanje sistematskega srednješolskega dela in učnega programa.

Ravnatelj I. gimnazije je bil zadovoljen z izvenšolskim delom dijakov, lahko pa bi bilo večje in bolj množično. Ob tem je izrazil željo, da bi starši pomagali pri vzgojnem delu dijakov bolj kot v tem letu. Pri tem pa ne smemo misliti, da delo staršev na vzgojnem področju ni bilo zadovoljivo.

Ravnateljica srednje vzgojiteljske šole Josipina Gnezda želi, da bi se mariborsko srednješolstvo razvijalo še uspešneje in da bi se uredile finance. Z dijakinjami je zelo zadovoljna, saj poročila, ki prihajajo s terena, hvalijo njihovo delo. Z izvenšolskim delom je bila zadovoljna, izrazila pa je željo, da bi tudi ta dejavnost lahko bila bolj živahna. Njena velika želja je, da bi dijakinje, ki prihajajo iz šole, dobile res takoj službo, da jim ne bi bilo treba čakati tako dolgo, kot doslej. Tako smo se seznanili s problemi, ki tarejo direktorje nekaterih mariborskih šol. Upamo in želimo, da se bodo njihove želje v prihodnjem letu uresničile.

B. S.

srednje šole imajo probleme

V novoletni številki Katedre lahko z veseljem zapišemo, da smo dobili že nekaj pisem. Bralci nam pišejo o problemih na srednjih šolah, razmišljajo o objavljenih prispevkih in kritično ocenjujejo Katedro. V tej številki objavljamo skrajšano pismo dijaka KSS z željo, da bi vodstvo šole napisalo odgovor in razjasnilo vprašanje praktičnega pouka.

»Vaš časopis je bil včasih na naši šoli precej priljubljen, žal pa je lani zanimanje zanj padlo. Predlagam širše rubrike, kjer bi sodelovali srednješolci. Srednje šole imajo mnogo problemov, o katerih bi morali pisati in nanje opozarjati.

Na naši šoli je največji problem praksa. Imamo izredne tedenske prakse, dežurne službe na obnovi Kalvarije, dežurne službe v hlevu, za delovodje itd. Dijaki gimnazij, ki ne poznajo težkega dela in ki imajo drugačne težave, kot jih imamo mi, bodo zelo težko razumeli naš položaj. Predstavljajte si: zjutraj ob treh vstajemo, opravimo vsa hlevska opravila do 8. ure, ko moramo k pouku, kjer je uspeh odvisen od zbrčnosti in sodelovanja. Najbolj tragično pri tem pa je, da trpimo in delamo zastoj. Želimo se učiti in nočemo biti cenena delovna sila. Želimo dobivati za svoje delo pošteno nagrado, kot je bilo to v času, ko je bilo posestvo last Agrokombinata. Zdaj dobivajo nagrade le maturanti.

Želimo imeti praktični pouk na manjših parcelah, ne pa da opravimo npr. rez trte sami in to na 16 ha vinograde. B. S.

ni lahko postati republiški prvak in drugi v državi

Ni naključje, da smo v zadnjih dveh številkah govorili s športnikom. Prvi razgovor je bil aktualen, ker je bila na pragu zima, naš sedanji pa je zaradi pomembnega športnega dogodka — svečane akademije telovadnega društva Partizan. Govorili smo z dijakom I. gimnazije Stanetom Koželjem drugim v partizanskem mnogoboju v državi.

Katedra: Kako je bilo junija na tekmovanju v partizanskem mnogoboju v Ohridu?

Stane Koželj: Konkurenca je bila izredno ostra in je zato tekmovalstvo zahtevalo velike napore. Z doseženim uspehom sem bil zelo zadovoljen.

Uspešno smo nastopili tudi kot skupina. Moška vrsta šestih tekmovalcev je dosegla že drugič drugo mesto. Ženska ekipa je bila četrta.

Katedra: Ali letos računaš na nove uspehe?

Stane Koželj: Zadovoljen sem z dosedanjimi uspehi in nimam več posebnih ambicij, saj ne bom mogel posvetiti telovadbi več časa. Možnosti za večje in trajnejše uspehe imajo tisti, ki gredo študirati fiskulturo.

Katedra: Kakšen je odnos tvojih sošolcev do športa?

Stane Koželj: Sošolci se aktivno ukvarjajo predvsem z igrami z žogo, smučanjem, s takimi športi skratka, kjer najdejo tudi zabavo.

Katedra: In kako je pri Partizanu ob koncu leta? Stane Koželj: Lahko smo zelo zadovoljni. Društvo Partizan center je najbolj aktivno društvo v Jugoslaviji. Na akademiji v unionski želimo prikazati vso našo dejavnost.

Katedra: Kaj želiš sam povedati mariborskim dijakom o športu?

Stane Koželj: Opomniti želim, da moramo, kot doslej, iskati talente že v osnovni šoli, jih že tam vzgajati v športnem duhu in usmerjati. Kritizirati moram naš profesionalni nogomet, ki zapravlja ugled, ki ga je v svetu Jugoslaviji priboril amaterski šport. Vsem, ki se še niso odločili za treniranje kakega športa, naj povem, da prinesejo uspehi, ki so bili doseženi s trudom, veliko več zadovoljstva in sreče, kakor dolgočasno posedanje v zakajenih lokalih.

Razgovor vodil: Igor Plohl

glasila zamirajo

Da, to je spoznanje, do katerega prihajamo zaradi nezanimanja do šolskih glasil in ta tako počasi izginjajo. Samo pomislimo, koliko glasil je bilo na mariborskih srednjih šolah pred poletnimi oziroma v preteklem šolskem letu, in koliko jih je sedaj. Da ne bo prehudo, recimo in pišimo, jih je »izginilo« iz mariborskih šol skoraj 70 odstotkov. Torej?

Pred okoli tremi meseci je bil na Pohorju seminar za predsednike in sekretarje aktivov ZM mariborskih šol. Na seminarju so govorili tudi o glasilih, o ponovnem oživljanju teh sredstev obveščanja šol in o ustanavljanju novih glasil. Pogovorili so se in sedaj tudi pripravljajo razstavo srednješolskih glasil, ki bo v klubu mladih. V načrtu so tudi literarni večeri, tribune, sodelovanja šolskih glasil s svojimi prispevki v Katedri in tesnejše sodelovanje med glasili samimi. Upajmo, da ta začetni program ne bo padel v vodo, kot je že mnogo drugih.

Občinska konferenca ZM Maribor je pred dobrim mesecem dala pobudo za ustanovitev aktivna mladih novinarjev, ki je bil ustanovljen nekaj časa pozneje, z rednim delom pa bo pričela v začetku januarja. V aktiv bodo vključeni vsi, ki pišejo o ZM in mladini. Aktiv je do sedaj zajel mlade

sodelavce mladinskega radijskega kluba Mladi mladim, študentskega lista Katedra, nekaj tovarniških glasil in dnevnika Večer. Ustanovljen je bil že tudi šestčlanski pripravljalni odbor, ki je zajel predstavnike radia, Katedre in Večera ter tovarniškega glasila MTT. Upajmo, da bo delo aktivna potekalo, kot so si ga zamislili na občinski konferenci ZM.

B. S.

ali smo na pravi poti dijaške samouprave

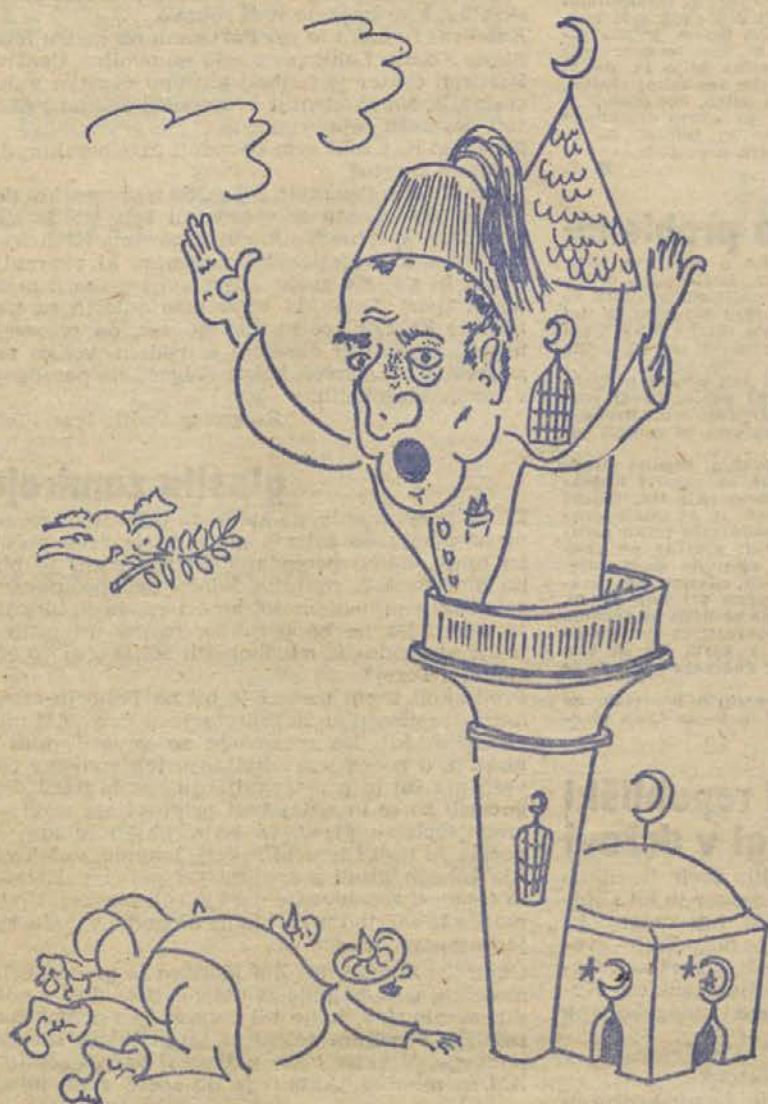
Ne samo zadnje čase, tudi prej smo toliko govorili o dijaški samoupravi na šolah, o vključevanju dijakov v samoupravne organe šole ... Ob tem pa se nam pojavlja čisto vsakdanje vprašanje, na katerega dobivamo porazne odgovore: za kakšnim samoupravljanjem na šolah stremimo, za izobraževalnim ali za takšnim, kakršnega zahteva naš družbeni razvoj?

Ali res izhaja dijaška samouprava iz razrednih odborov, ki na svojih sestankih razpravljajo, komu in kako opravičiti izostale ure, kako nagovoriti predavatelja, da izpravi negativne dijače in da le-tim popravi ocene, o drugih problemih na šoli pa na sestankih sploh ne govorimo. Ali lahko imenujemo dijaško samoupravo, če dva iz razreda nastopata proti predavateljem in njihovim predlogom. Ali je to enakopravno samoupravljanje?

Ne. Dijaško samoupravljanje bi moralo angažirati vse dijaške šole v samoupravi. In sedaj smo pri vprašanju, kako to doseči. Spremeniti je treba delo razrednih odborov in aktivov ZM. Na šolah naj bi stremeli za ustanavljanjem šolskih svetov, v katerih bi bili zajeti dijaki in predavatelji. Tako bi bilo delo enakopravno. Seje tedaj nam bo omogočeno enakopravno razpravljanje o dijaških, življenjskih in drugih problemih. V delo teh svetov pa bi se morali vključevati tudi aktivni ZM in ZK na šolah.

S takšnim delom bomo prišli do zaključkov, ki nam bodo pomagali k boljшему in popolnejšemu delu in le tedaj bomo lahko govorili o dijaški samoupravi.

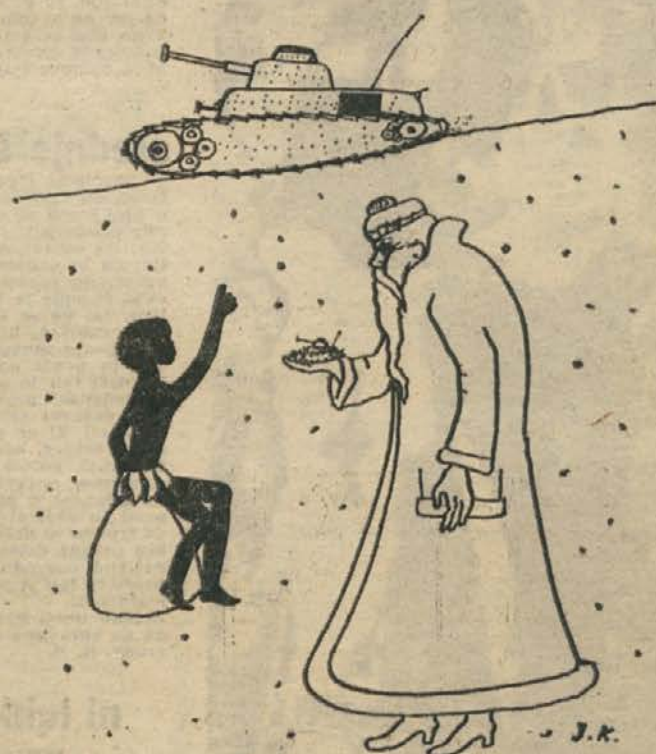
B. S.

NOVOLETNI NAGRADNI NATEČAJ
BRALCI, ALI STE DUHOVITI? NAPISITE
TEKST ZA TO SLIKO. NAJBOLJŠE BOMO
HONORIRALI!
PIŠITE NAM DO NAJKASNEJE ... I. 1970
na naslov: KATEDRA, OB PARKU 5, in pripi-
šite Za humor

bili smo na brucovanju

- »Kakšna je razlika med štipendijo in menstruacijo?«
- »Nobene. Obe sta le enkrat na mesec in trajata ne-
kaj dni.«
- »Kaj lahko potegnemo s čisto gole brucke?«
- »Staro bajto.«
- Ekonomska definicija ženske:
ženska je ugodno ležeče podjetje, ki mu trdno stoječi
kapital daje tekoče obresti.
- »Kakšna je razlika med devico in nedeviso?«
- »Prva ima vrednost, druga pa uporabno vrednost?«
- »Katero je najboljše kontracepcijsko sredstvo?«
- »Aspirin. Drži čvrsto med kolena.«

— Ne, nočem ga, še tistega odnesi!

— Kaj ne vidite, da je zaprto? Pridite po praznikih!

katedra

LIST MARIBORSKIH STUDENTOV
IZDAJA IZVRŠNI ODBOR STUDENTSKE SKUPNOSTI MVZ
Katedro ureja uredniški odbor:
BOGO CERIN, VLADIMIR GAJSEK, DARKO PASEK, SLAVKO GERIČ, IGOR
PLOHL, DUŠAN ZDAŠNIK, MARJAN ZMAVC, BARBARA VIDIC, DAVORIN
KRACUN, JOŽE MARINŠEK, MARIJA FRANKOVIČ, JURIJ KURE
V. d. glavni urednik SLAVKO GERIČ
V. d. odgovorni urednik DARKO PASEK
Tehnični urednik MARJAN ZMAVC
Lektor DANICA INGOLIC-GODEC
Korektor DANICA INGOLIC-GODEC
Sekretar SONJA NOVAK
Cena zvida 60 par (letna naročnina 18 din, za ustanove in podjetja 15 din)
ST. ŽIRO RACUNA: 518-675-543
Nenaročenih slik in rokopisov ne vračamo
Tisk: CP MARIBORSKI TISK